

Lausunto Lahden seudun jätelautakunnalle jätelain 37 §:n mukaisten ehtojen täyttymisestä kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa / Utlåtande till avfallshanteringsmyndigheten i Lahtisregionen om uppfyllandet av villkoren enligt 37 § i avfallslagen vid avfallstransporter som anordnas av fastighetsinnehavaren

Rakennus- ja ympäristöjaosto 27.06.2024 § 59
88/11.02.03/2022

Valmistelu/lisätiedot
Beredning/mer information

Ympäristönsuojelusihteri / miljövårdssekreterare Minna Isokallio, puh. / tel. 0400 500 244, tai etunimi.sukunimi@askola.fi eller fornamn.efternamn@askola.fi

Lahden seudun jätelautakunta on pyytänyt Myrskylän ja Pukkilan ympäristönsuojeluviranomaisilta lausuntoa jätelain 37 §:n mukaisten ehtojen täyttymisestä kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa. Lausunto tulee antaa 30.6.2024 mennessä.

Saostus- ja umpisäiliölietteiden kuljetus tulee järjestää ensisijaisesti kunnan järjestämänä jätteenkuljetuksena. Jos jätelain 37 § 1 momentin ehdot täyttyvät, jätteenkuljetus voidaan järjestää kiinteistön haltijan kilpailuttamana. Nämä ehdot ovat seuraavat:

1. Alueella on tarjolla yksityisiä jätteenkuljetuspalveluja kattavasti ja luotettavasti sekä kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.
2. Kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus edistää jätehuollon yleistä toimivuutta kunnassa, tukee jätehuollon alueellista kehittämistä eikä aiheuta vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.
3. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetusjärjestelmän vaikutukset arvioidaan kokonaisuutena myönteiseksi ottaen erityisesti huomioon vaikutukset kotitalouksien asemaan sekä yritysten ja viranomaisten toimintaa.

Kunnan järjestämälle jätteenkuljetukselle ei ole lakisääteisiä edellytyksiä, ja siihen voidaan siirtyä, vaikka kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen edellytykset täyttyisivät.

Lahden seudun jätehuoltoviranomaisen teettämän kuljetusjärjestelmäselvityksen mukaan jätelain 37 § 1 momentin ehdot kiinteistön haltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle eivät täyty.

1. ehto
Selvityksen perusteella ei voida arvioida kuljetusehtojen olevan kohtuullisia ja syrjimättömiä jätehuoltoviranomaisen alueella, koska kaikki yritykset eivät toimittaneet hintatietoja ja osa toimitetuista tiedoista oli puutteellisia. Yksi yritys hintatiedot toimittaneista yrityksistä on veloittanut suurempaa käsittelyhintaa kuin kunnan vastaanoton käsittelyhintaa.
2. ehto
Merkittävin este kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen lainmukaisuudelle on nykyisen lietteenkuljetusjärjestelmän aiheuttamat ympäristövaikutukset. Arvioidaan, että alueella syntyy saostus- ja umpisäiliölietettä 110 975 m³. Alueella saostus- ja umpisäiliöistä oli tyhjennetty vuonna 2023 jätehuoltoviranomaisten tietojen mukaan 52 509 m³. Näin ollen merkittävä määrä lietteestä ei päädy jätevedenpuhdistamoille.

Ympäristönsuojeluviranomaisten arvioiden mukaan alueella on lietteen asiatonta omatoimista käsittelyä ja puuttelisista kuljetuksista johtuvaa lietteen valumista luontoon.

Alueella toimii yksi lietteenkuljetusyritys, joka ei ole ELY:n jätteenkuljetusrekisterissä, eikä vie tyhjentämäänsä lietettä jätevedenpuhdistamon vastaanottoon. Siirtoasiakirjojen ja SIIRTO-rekisterin käytössä on ilmennyt puutteita ja kaikki yritykset eivät toimita kuljetustietoja jätehuoltoviranomaiselle. Puutteet vaikeuttavat jätehuoltoviranomaisen rekisterin pitämistä ja lietteenkuljetuksen seuranta.

3. ehto

Jätehuoltoviranomaisella ei ole ollut mahdollisuutta luoda kuljetusrekeisteriä, jota voi käyttää lietteenkuljetuksen liittymisseurantaan ja lietesäiliöiden tyhjennyksien seuranta, koska kaikki kuljetusyritykset eivät toimita kuljetustietoja SIIRTO-rekisteriin tai jätehuoltoviranomaiselle. Jätelain edellyttämien asiakirjojen ja tietojen toimittamisen osalta on ilmennyt puutteita, jotka vaikeuttavat viranomaisten toimintaa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei pysty nykyisten resurssien puitteissa puuttumaan asiattomaan lietteenkäsittelyyn muutoin kuin ilmiantojen perusteella. Nykyisessä kuljetusjärjestelmässä viranomaiset eivät siis pysty seuraamaan, onko kiinteistön lietesäiliö tyhjennetty määräysten mukaisesti vai onko siinä puutteita.

Lahden seudun jätelautakunnan alueella ei ole lainvoimaista päätöstä jätteenkuljetuksesta. Päätös olisi jätelain mukaan tullut tehdä 1.5.2013 mennessä. Jätelautakunta päätti päätösesityksestä poiketen 16.5.2018 siirtä kiinteistönhaltijan järjestämään jätteenkuljetukseen. Hallinto-oikeus on palauttanut jätelautakunnan aiemman kuljetusjärjestelmäpäätöksen uudelleen käsiteltäväksi 27.9.2019, koska edellytykset kiinteistönhaltijan järjestämälle jätteenkuljetukselle eivät täytyneet ja lautakunnan päätös oli lainvastainen. Kuljetusjärjestelmätarkastelun perusteella hallinto-oikeuden perustelut ovat edelleen voimassa ja sellaisia muutoksia ei ole tapahtunut, jonka vuoksi kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus olisi lainmukainen.

Avfallshanteringsmyndigheten i Lahtisregionen har begärt miljöförvaltningsmyndigheten i Mörskom och Pukkila kommuner om ett utlåtande om uppfyllandet av villkoren enligt 37 § i avfallslagen vid avfallstransporter som anordnas av fastighetsinnehavaren. Utlåtandet ska ges senast 30.6.2024.

Transport av slam från slamavskiljare och slutna tankar ska i första hand anordnas av den kommunala avfallshanteringsmyndigheten. Om villkoren i 37 § 1 mom. i avfallslagen uppfylls, kan avfallstransporten anordnas av fastighetsinnehavaren genom konkurrensutsättning. Dessa villkor är följande:

1. Privata avfallstransporttjänster tillhandahålls allomfattande och tillförlitligt i området samt på skäliga och icke-diskriminerande villkor.
2. Avfallstransporten som fastighetsinnehavaren ordnar främjar avfallshanteringen allmänna funktion i kommunen, stöder utvecklingen av avfallshanteringen i regionen och inte medför fara eller skada för hälsan eller miljön.
3. Verknningar av det transportsystem som fastighetsinnehavaren ordnar bedöms sammantaget vara positiva, särskilt med beaktande av

konsekvenserna för hushållen och för företagens och myndigheternas verksamhet.

Det finns inga lagstadgade förutsättningar för avfallstransport i kommunal regi. Det är också möjligt att övergå till kommunalt anordnad transport även i det fall att det finns förutsättningar för att ordna transporten i fastighetsägarens regi.

Enligt den utredning om transportsystemet som avfallshanteringsmyndigheten i Lahtisregionen beställt uppfylls inte villkoren som enligt 37 § 1 mom. i avfallslagen ställs för avfallstransport som anordnas av fastighetsinnehavaren.

1. villkor

Utredningen visar att finns det ett relativt omfattande utbud av leverantörer av avfallstransporttjänster. Det är dock omöjligt att på grund av utredningen bedöma om transportvillkoren är skäliga och icke-diskriminerande inom avfallshanteringsmyndighetens område, eftersom inte alla företag lämnade prisinformation och en del av den information som lämnades var ofullständig. Ett av de företag som lämnade prisuppgifter tog ut ett högre bearbetningspris än det inom den kommunala insamlingen av avfall.

2. villkor

Det största hindret för att avfallstransporter som fastighetsinnehavaren ordnar ska vara lagliga är miljöpåverkan från det nuvarande systemet för slamhantering. Det beräknas att det på anläggningen uppkommer 110 975 m³ slam från slamavskiljare och slutna tankar. Enligt avfallshanteringsmyndigheterna uppgick volymen slam som tömdes från slamavskiljare och slutna tankar i området till 52 509 m³ år 2023. Detta innebär att en betydande mängd slam inte hamnar i avloppsreningsverken.

Miljöskyddsmyndigheterna uppskattar att det förekommer olämpligt eget bortskaffande av slam i området, och att slam rinner ut i naturen på grund av otillräckliga transporter.

I området finns ett slamtransportföretag som inte finns med i NTM-centralens avfallstransportregister och som inte för sitt slam till avloppsreningsverket. Brister har upptäckts i användningen av transportdokument och SIIRTO-registret, och inte alla företag lämnar transportdata till avfallshanteringsmyndigheten. Bristerna gör det svårt för avfallshanteringsmyndigheten att föra register och övervaka slamtransporterna.

3. villkor

Avfallshanteringsmyndigheten har inte kunnat skapa ett transportregister som kan användas för att övervaka anslutningen till slamtransport och tömningen av slamtankar, eftersom inte alla transportföretag tillhandahåller transportdata till SIIRTO-registret eller till avfallshanteringsmyndigheten. Brister har upptäckts i tillhandahållandet av de dokument och den information som krävs enligt avfallslagen, vilket försvårar myndigheternas arbete. Den kommunala miljöskyddsmyndigheten har inom ramen för nuvarande resurser inte möjlighet att ingripa vid felaktig slamhantering, annat än på grund av visselblåsning. Med nuvarande transportsystem har myndigheterna med andra ord inte möjlighet att kontrollera om

slambehållaren på fastigheten har tömts i enlighet med föreskrifterna eller om det finns några brister.

Inom verksamhetsområdet för avfallshanteringsmyndigheten i Lahtisregionen finns det inget beslut om avfallshantering som vunnit laga kraft. Enligt avfallslagen skulle beslutet ha fattats senast den 1 maj 2013. Den 16 maj 2018 beslutade avfallsnämnden att, med avvikelse från beslutsförslaget, övergå till att fastighetsinnehavaren själv ska anordna avfallstransporterna. Förvaltningsrätten remitterade avfallsnämndens tidigare beslut den 27 september 2019 för ny beredning, eftersom förutsättningarna för den av fastighetsinnehavaren anordnade avfallstransporten inte var uppfyllda och nämndens beslut var olagligt. Utifrån granskningen av transportsystemet är förvaltningsrättens motiveringar fortfarande giltiga och det har inte skett några förändringar som skulle göra den av fastighetsinnehavaren ordnade avfallstransporten laglig.

Esittelijä
Föredragande

Ympäristönsuojelusihteeri LT Laura Tudeer
Miljövårdssekreterare Laura Tudeer

Päätösehdotus

Askolan rakennus- ja ympäristöjaosto katsoo, että nykyinen käytössä oleva kiinteistönhaltijan järjestämä jätteenkuljetus ei täytä kaikkia jätelain 37 §:n mukaisia ehtoja.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Beslutsförslag:

Byggnads- och miljösektionen i Askola anser att fastighetsinnehavarens nuvarande avfallstransporttjänst inte uppfyller alla de villkor som anges i 37 § i avfallslagen.

Paragrafen justeras på mötet.

Perustelut:

Vaikka selvityksen mukaan jätteenkuljetuksen palveluntarjoajia on kohtalaisen kattavasti saatavilla Myrskylän ja Pukkilan kunnissa, ei voida kuitenkaan aukottomasti todeta, että palvelua on tarjolla luotettavasti, kohtuullisesti ja syrjimättömin ehdoin.

Nykyisellään kiinteistön haltijan järjestämä jätteenkuljetus ei voida katsoa edistävän jätehuollon yleistä toimivuutta, sillä merkittävä osa saostus- ja umpikaivolietteestä päätyy muualle kuin asianmukaiseen jätteenkäsittelyyn. Vaikka Myrskylässä ja Pukkilassa on alueen keskiarvoon verrattuna lietteenkuljetus paremmin hoidettu, niin kuitenkin selvityksessä arvioidaan, että Myrskylässä vakituisesti asutuista kiinteistöistä 33 % ja loma-asunnoista 43 % ei ole ollut lietteenkuljetusta. Vastaavasti Pukkilassa vakituisesti asutuista kiinteistöistä 37 % ja loma-asunnoilla 37 % ei lietteenkuljetus ollut kunnossa.

Nykyinen järjestelmä vaikeuttaa puuttumista jätevesilietteiden epäasialliseen käsittelyyn. Ympäristönsuojelu ei Myrskylässä ja Pukkilassa resurssien puutteen vuoksi pysty puuttumaan asiattomaan lietteen käsittelyyn muutoin kuin ilmiäntojen perusteella. Kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen vaikutukset viranomaisten toimintaan ovat negatiiviset.

Motiveringar:	<p>Även om utredningen visar att det finns ett relativt omfattande utbud av leverantörer av avfallstransporttjänster i Mörskom och Pukkila kommuner kan det dock inte med säkerhet fastställas att tjänsten erbjuds tillförlitligt samt på skäliga och icke-diskriminerande villkor.</p> <p>För närvarande kan den avfallstransport som fastighetsinnehavaren ordnar inte anses bidra till att avfallshanteringen fungerar på ett övergripande sätt, eftersom en betydande del av slammet från septiktankar avleds från lämplig avfallshandling. Även om slamtömningen i Mörskom och Pukkila fungerar bättre jämfört med det regionala genomsnittet, uppskattar utredningen att i Mörskom har 33 % av de permanent bebodda fastigheterna och 43 % av fritidshusen ingen slamtömning. På samma sätt saknade 37 % av de permanent bebodda fastigheterna och 37 % av fritidshusen i Pukkila ordentlig slamtömning.</p> <p>Det nuvarande systemet gör det svårt att komma till rätta med olämplig behandling av avloppsslam. I Mörskom och Pukkila kan miljöskyddet inte ta itu med felaktig slamhantering annat än på grundval av visselblåsning. Detta beror på brist på resurser. Avfallstransporten som fastighetsinnehavaren ordnar har en negativ inverkan på myndigheternas verksamhet.</p>
Påttös	<p>Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.</p> <p>Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.</p>
Beslut	<p>Godkändes enligt beslutsförslag.</p> <p>Paragrafen justerades på mötet.</p>
Täytäntöönpano	Lahden seudun jätelautakunta
Tiedoksi	Myrskylän ja Pukkilan kunnat
Verkställighet	Avfallshanteringsmyndigheten i Lahtisregionen
För kännedom	Mörskom kommun och Pukkila kommun

Juho-Matti Nirvi poistui tämän pykälän käsittelyn jälkeen kello 20.10.

Juho-Matti Hirvi lämnade mötet kl. 20.10 efter behandlingen av denna punkt.